

ANDRUS KIVIRÄHK
KAELKIRJAK

Pildid joonistanud
Heiki Ernits

Andrus Kivirähk
Kaelkirjak

Esmatrükk 1995
Neljas trükk

Illustreerinud Heiki Ernits
Kujundanud Dan Mikkin
Disainer Villu Koskaru

Tekst © Andrus Kivirähk ja Tänapäev, 2014
Pildid © Heiki Ernits

Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas
ISBN 978-9949-27-456-7

facebook.com/Tanapaev
www.tnp.ee

„Tal on ussid kõhus,” ütles ema isale ja võttis vaevaga seljast mantli, mis tema tüseda kere ümber iga liigutuse juures kergelt ragises. „Mõttele, ussid! Eks ma öelnud!”

„Mida sa ütlesid?” küsis tüsedusele kalduv isa, kes istus köögilaua taga ning pani parajasti juustu saiale.

„Tee mulle ka üks,” palus ema.

„Ma ütlesin, et see pole õige asi. Laps peaaegu ei söö, nokib ainult nagu lind. Sellepärast ta on nii kahvatu! Ja ei taha teistega mängida. Ta on haige.”

„Mis me siis teeme?” päris isa ja hammustas isukalt juustusaia.

„Mis me teeme? Mis me teeme? Me anname talle ussirohtu. Ma juba ostsin. Vaene laps! Et tal ka selline õnnetus pidi külge tulema!”

„Küll saab rohust abi,” lohutas isa. „Hea, et me nüüd vähemalt teamegi, mis tal viga on. Muidu ma kogu aeg nuputasin, et mis see küll on? Miks ta nii kõhn on ja aina omaette! Aga kui uss kõhus, siis muidugi. Mis siin imestada!”

"TAL ON USSID KÖHUS,"

„Lähme lapse juurde,” ütles ema. Isa sõi suu tühjaks, püüdis oma allalibisevaid dressipükse üle ilmatu vatsa vedada ja torkas paljad jalad tuhvlitesse. Igaks juhuks heitis ta pilgu aknasse.

„Marjad on päris valmis,” pomises ta.

„Mis sa räägid?” küsis ema.

„Ma ütlen, et marjad on valmis,” kordas isa. „Varsti peab maha müüma. Muidu näpatakse meid paljaks.”

„Aed on ju kõrge! Kes siit üle saab?” lohutas ema.

„Saavad!” oli isa kindel. „Pätti plank ei pea. Öösel luusis teisi igasuguseid ümber maja. Aga nad ei julgenud tulla, nägid aknas valgust.”

„Kas sa istusid terve öö üleval?” imestas ema.

„Peaaegu,” vastas isa ja süngestus. „Kus ma saan magada? Mure on südames. Selline tunne on, nagu ajaks keegi sulle avalikult kätt kaukasse ja naeraks veel näkku. Kuramuse sulipoisid!”

„Meilt pole ju veel midagi võetud,” tõdes ema.

„Jah, veel ei ole!” ütles isa ägedalt. „Aga oota sa! Nüüd on marjad valmis, nad tulevad kui... Ma parem ei ütle!”

Niimoodi juteldes jõudsid nad tütre toani. Ema avas ukse. Kai seisis akna all. Ta oli kõhnake, suurte silmadega, kahvatu ja tundus oma tüsedate vanemate kõrval kuidagi eriti tilluke ja habras.

„Mis sa seal akna all teed?” küsis isa. „Jahe on. Kas keegi on äkki aeda roninud või?”

„Kallike, sa oled haige,” ütles ema. „Tule tuule käest ära.”

„Ma vaatan kaelkirjakut,” vastas Kai.

„Missugust kaelkirjakut?” imestas ema. „Kus sa kaelkirjakut näed?”

„Ta seisab seal kahe maja vahel,” näitas Kai. „Täitsa liikumatult. Ta magab. Kaelkirjakud magavadki püstijalu.”

„Sa mõtled kraanat või?” küsis isa.

„Ma mõtlen kaelkirjakut,” vastas Kai.

„Aga see pole kaelkirjak, vaid kraana,” seletas isa. „Ega sa enam tita pole, sa saad ju aru küll. Kraana on selline masin, millega asju tõstetakse. Niisuguseid kive ja plokke, mida on vaja kõrgele kohale panna. Inimesed ei jaksa ilma kraanata neid liigutadaagi.”

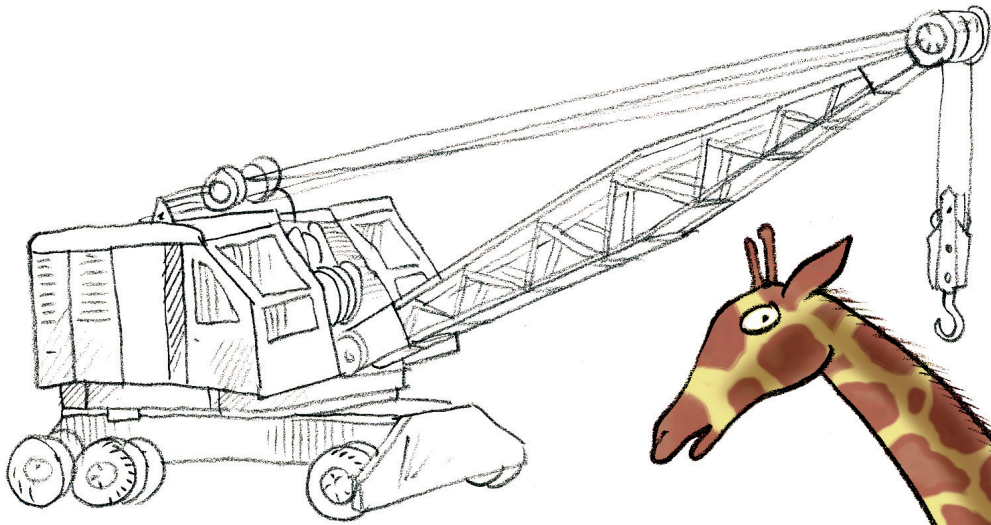
„See ei ole kraana, see on kaelkirjak,” kordas Kai. „Ta näeb praegu und. Ta näeb unes oma sõpra jõehobu, kes pikutab soojal maal suure jõe kaldal. Jõehobul on jalas punased püksid ja ta loobib laisalt kivikesi vette, nii et tillukesed kalad ehmunult oma koobastesse põgenevad.”

„Kus sa seda lugesid, kallid?” tahtis ema teada. „Ega kaladel pole ju koopaid. Karul on koobas!”

„Sooja jõe kaladel on ka koopad,” vaidles Kai, ilma et oleks pilku oma vanematele pööranud. „Neil on suured koopad kollases jõemudas.”

„Jah, aga see, mis seal õues on, see on ikkagi kraana,” alustas isa uuesti õpetussõnade jagamist. „Ära tee nalja, tüdruk. Mõtle, kui sa kooli lähed ja ütled teistele lastele, et kraana on kaelkirjak. Nad naeravad end puruks.

KRAANA ON MASIN MILLEGA ASJU
TÖSTETÄKSE...

